

ZYCIE NOWOGRÓDZKIE

DZIENNIK POSWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Adres Redakcji i Administracji: NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja, Nr. 1. — Telefon 73 i 104

Prenumeratę przyjmują: w BARANOWICZACH „Ekonomja” —: w STOLPCACH: p. Engman od g. 14—15.
Nr. KONTA P. K. O. 81.287. Szeptycznego 49. Wydział Powiatowy, pck. 10.

Znaczenie gospodarcze Traktatu z Niemcami

W wyniku zawarcia traktatu handlowego z Niemcami, Polska wejście w okres normalnej wymiany gospodarczej ze swym zachodnim sąsiadem. Układ likwiduje stan wojny celnej, który był szkodliwą anomalią w życiu gospodarczym powojennym Europy, dążącym do normalizacji i do ułatwień w dziedzinie międzynarodowej współpracy gospodarczej.

Umowa handlowa polsko-niemiecka odbija się niechybnie nie tylko na sytuacji gospodarczej obu kontrahentów, ale i na stanie się niezmierne poważnym czynnikiem i punktem zwrotnym w dziedzinie gospodarczej aktywności tej części Europy. Brakiem i wadą układu jest to, że nie znosi on — wbrew życzeniom Polski — wzajemnych ograniczeń reglamentacyjnych i nie zupełnie urzeczywistnia „postulaty Polski w dziedzinie swobody wymiany produkcji hodowlanej. Ale naodwrot biorąc, — to stanowisko delegacji niemieckiej w dziedzinie polskich postulatów rolniczych wywołalo ze strony polskiej również odpowiedź w postaci nieudzielenia Niemcom jakichkolwiek zniżek celnych na przedmioty produkcji przemysłowej Rzeszy.

Znaczenie gospodarcze traktatu handlowego z Niemcami polega przede wszystkim na stabilizacji warunków handlu polsko-niemieckiego. Ponieważ obroty polsko-niemieckie, nawet w dzisiejszych zmniejszonych rozmiarach, wynoszą około jedna trzecia obrotów towarowych Polski z zagranicą, — przeto uregulowanie warunków handlu polsko-niemieckiego, oznacza w dużej mierze wogóle stabilizację warunków polskiego handlu zagranicznego. Wpływ traktatu na stosunki gospodarcze Polski będzie więc sięgał jeszcze dalej i głębiej, bo uregulowanie podstaw handlu polsko-niemieckiego oddziała w sposób wyjaśniający na warunki produkcji w Polsce.

Stabilizacja warunków produkcji wiąże się z wyjaśnieniem zdolności konkurencyjnej przemysłu polskiego i dróg rozwoju produkcji polskiej na przyszłość.

Co prawda, jak wyżej wspomniano, traktat nie opiera się jeszcze na całkowitej realizacji zasad wolnego handlu pomiędzy obu krajami. Traktat utrzymuje reglamentację gospodarczą i weterynaryjną w obu państwach, otwiera już jednak po raz pierwszy bardziej normalne niż dotychczas drogi rozwoju przez przyznanie wzajemnych kontygentów przywozowych.

Wyjaśnienie warunków handlu oraz produkcji nastąpi także skutkiem zaprzestania wzajemnej polityki różniczkowego niekorzystnego traktowania strony przeciwnej. Znikną środki wyjątkowe, niestosowane do innych krajów, a nadto obie strony zastosują wzajemne korzyści w dziedzinie cel, przynajmniej traktatowo innym państwom. Obaj kontrahenci znajdują się w równych warunkach konkurencji z innymi dostawcami na rynku wewnętrznej strony przeciwnej.

O ile traktat nie zastosował jeszcze w całej pełni zasady wolnego handlu w stosunkach wzajemnych obu kontrahentów, to jednak również nie zaangażował obu stron w nowe ustępstwa celne. Pod tym względem traktat różni się poważnie od

pierwotnie projektowanego, gdyż nie zawiera zniżek celnych, lecz należy do rodzaju traktatów beztaryfowych.

Pierwotny projekt uległ przeto poważnym zmianom na lepsze, skoro się zważy, że strona niemiecka wystawiła swego czasu żądanie około 600 zniżek celnych, głównie na wyrob przemysłowe. Traktat nie będzie przeto krępował Polski w wprowadzaniu na przyszłość nowej opracowanej taryfy celnej. W dziedzinie ochrony przemysłu polskiego — traktat beztaryfowy dostarcza maksimum bezpieczeństwa, jakie można uzyskać.

Traktat będzie posiadał doniosłe znaczenie w szczególności dla zachodnich dzielnic Polski, jako geograficznie predestynowanych do stosunków handlowych z Rzeszą Niemiecką.

Górnictwo węglowe może częściowo w ramach kontygentów odzyskać z powrotem rynek wschodnio-niemiecki, który obecnie będzie mógł być traktowany już jako uzupełnienie jako wzmocnienie podstaw eksportu do niesłychanie dla nas ważnych rynków północnych.

Hodowla trzody uzyska nowe mimo iż kontygentowo ograniczone, możliwości wywozu, co w pewnym stopniu przyczyni się do odciążenia naszych dotychczasowych rynków zbytu (Austria i Czechosłowacja) w rozszerzy podstawy kalkulacji gospodarstwa rolnego. W tym samym kierunku będzie działało uzyskanie prawa transportu dla mięsa wieprzowego i dla wyrobów mięsnych.

Jednocześnie z wprowadze-

nieniem w życie traktatu handlowego z Niemcami również nie które inne dziedziny polskiej produkcji, zwłaszcza hutnictwo żelazne, walcownictwo cynkowe, przedzielnictwo wełniane i t. p., znajdują się w bardziej normalnych warunkach konkurencji na rynkach zbytu.

Wreszcie traktat handlowy z Niemcami ugrości w dużym stopniu formalności związane z handlem zagranicznym, jak również ułatwi handel zagraniczny przez dopuszczenie pośrednictwa kupców i składów niemieckich. Polska zobowiązuje się w nim do nietycnienia różnic pomiędzy towarem przeladowanym i składowanym w Niemczech, a towarem przywozonym do Polski bezpośrednio z kraju pochodzącym.

Konferencje marsz. Szymańskiego

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

W dniu wczorajszym desygnowany premier marszałek Szymański odbywał w dalszym ciągu rozmowy z przywódcami klubów Sejmovych o godz. 10 rano z postami Smulikowskim i Malinowskim z P.P.S. (frakcja rew.), 11.30 z postami Ciszakiem i Wańkowskim z N.P.R. (lewica). O godz. 13 z postami Sachejda i Bogusławskim, reprezentującymi ugrupowania ukraińskie wchodzące w skład BBWR. Rozmowa z postem Stapińskim nie doszła do skutku; z powodu nieobecności tego posła w Warszawie.

Bardzo symptomatycznym objawem jest do pewnego stopnia list wysłany do marszałka Szymańskiego przez marszałka Daszyńskiego, w którym ten ostatni prosi go o możliwie dokładne poinformowanie go kiedy ma zamiar utworzyć gabinet, gdyż nie chce w żadnym wypadku utrudniać marszałkowi sytuacji. Marszałek Szymański odpowiedział, że nastąpi to we czwartek.

Odnośnie składu gabinetu krąży w kołach politycznych Warszawy najrozmaitsze pogłoski, nie mające żadnego naturalnego sprawdzenia. Najczęściej wymieniania jednak nazwisko Prystora, jako ministra Pracy i Opieki Społecznej, oraz redaktora Okulicza, który ma piastować tekę oświaty.

Wyjazd min. Patka

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

Po dwutygodniowym pobycie w stolicy w sprawach służbowych wczoraj opuścił Warszawę i udął się na swą placówkę poseł polski w Moskiewie minister Stanisław Patek.

Zmiana na stanowisku posła lotewskiego

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

W związku z niektórymi przesunięciami na stanowiskach posłów lotewskich w państwach północnych krąży pogłoski o zmianie na placówce w Polsce. Dotychczasowy poseł lotewski p. Duhma ma zostać postem w Sztokholmie, zaś jego dotychczasowe stanowisko ma objąć dotychczasowy poseł w Berlinie, p. Grosswall.

Otwarcie wystawy tkanin i makat Ziemi Nowogródzkiej w Warszawie

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

W niedziele dnia 23 b. m. w sali Towarzystwa Artystów Piastków w Warszawie została otwarta wystawa tkanin i makat ludowych Ziemi Nowogródzkiej. W kilku pokojach nagromadzone wspaniale eksponaty przemysłu ludowego, oraz wystawie obrazów p. Michaliny Krzyżanowskiej p. t. „Nowogródek”. Uroczystość uświetniona została obecnością pp. ministra Józefowskiego z małżonką, min. Staniewiczza z małżonką, p. wojewody Beczkowicza z małżonką, marszałkowej Senatu Szymańskiej, wiceprezidenta miasta Warszawy Borzęckiego i t. d. W dniu wczorajszym zwiędzila wystawę p. Marszałkowa Aleksandra Piłsudska z córeczkami Wandzią i Jagódką i zainteresowała się ogromnie wyrobami ludowymi Ziemi Nowogródzkiej oraz samą Ziemią.

Film propagandowy w poselstwie sowieckim

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

Wczoraj w poselstwie sowieckim odbyło się przedstawienie nowego filmu krajoznawczego obecnej Rosji Sowieckiej, na które zostali zaproszeni przedstawiciele prasy i ministerstwa spraw zagranicznych. Po wyświetleniu tego filmu uczestnicy zostali zaproszeni przez posła Owsiejkenę na „herbatkę” w prywatnych apartamentach posła. Stoły uginały się od najdroższych i najwykwintniejszych zakąsek i napojów.

Podpisanie aktu stabilizacji taryf celnych

GENEWA, 24.III. Wczoraj odstawiciele 11 państw: Wielkiej Brytanii, Francji, Niemiec, Szwajcarii, Holandji, Estonji, Finlandji, Belgii, Austriji, Czechosłowacji i Jugosławji. Dla innych państw przewidziany termin do podpisu do dnia 1 maja r. b. tym złożyli swe podpisy przed-

Czytajcie „Życie Nowogródzkie”

Uroczystości ku czci Marszałka Piłsudskiego w Paryżu

PARYŻ, 24.III. W niedzielę dn. 23 b. m. odbyły się w Paryżu uroczystości ku czci Marszałka Piłsudskiego. Pó mszy odbyła się uroczysta akademja ze współudziałem ambasadora polskiego p. Chłapowskiego. Słowo wstępne wygłosił p. Franciszek Pałowski, poczem gen. Górecki, prezes Banku Gospodarstwa Krajowego i prezes Federacji b. wojskowych wygłosili

podniosło przemówienie, w którym podkreślił działalność Marszałka Piłsudskiego, jako Wodza armji polskiej. W końcu witały formálną burzã okłasków ze współudziałem ambasadora polskiego p. Chłapowskiego. Słowo wstępne wygłosił p. Franciszek Pałowski, poczem gen. Górecki, prezes Banku Gospodarstwa Krajowego i prezes Federacji b. wojskowych wygłosili

Dar króla Jerzego--dla członków konferencji morskiej

LONDYN 24.III. Król angielski Jerzy ofiarował każdemu z delegatów państw, biorących udział w konferencji morskiej płytę gramofonową ze swoją mowa, wyprzedzianą na inauguracji konferencji morskiej. Płyta znajduje się w specjalnym futeraleskamitym, ma wyłożone złote incjzły królewskie.

Amb. Skirmunt na audjencji u króla Jerzego

LONDYN, 24.III. Ambasador polski w Londynie p. Skirmunt został w dniu wczorajszym zaproszony do palacu Bórming-

ham na specjalną prywatną audjencję przez króla angielskiego Jerzego V. Audjencja trwała około 20 minut.

Pomoc dla ofiar powodzi

PARYŻ 24.III. W związku z katastrofą zalaną ogromnych obszarów ziem w południowej Francji cale społeczeństwo francuskie, rząd i parlament dążą do ulżenia doli nieszczęśliwych ofiar, którzy niejednokrotnie zostali zupełnie zniszczeni materialnie. Wewnętrzna pożyczka przeznaczona na rzecz ofiar,

dotarła w ciągu kilku tygodni 30241 tysięcy franków. W dniu wczorajszym w Izbie deputowanych przyjęto jednogłośnie projekt rządowy w sprawie przyznania rządowi sumy 1 miliarda franków na pomoc dla ludności na odbudowę zniszczonych gospodarstw.

MARSZ GHANDIEGO HASŁEM DO REWOLUCJI

BOMBAJ 24.III Marsz Ghandiego po sól skończy się prawdopodobnie dnia 5 kwietnia b. r. w miejscowości Dandi, gdzie władze brytyjskie prawdopodobnie zatrzymają Ghandiego. Istnieje możliwość, że bierny opór ludności hinduskiej, który ma się rozpocząć od tej chwili, przetrzeździ się w ruch rewolucyj-

ny, wskazują bowiem na to, co raz gwałtowniej się mowy, jakie wygłasza Ghandi oraz przywódcy ruchu nacjonalistycznego. Oświadczili oni, że nie czują się już więcej związani uchwałami wszechinduskiego kongresu, zabraniającemi stosowania gwałtu.

Kupujcie towary krajowe

Protest Nowogrodzka przeciwko przesładowaniom religij w Rosji Sowieckiej

Staraniem i inicjatywą Polskiej Macierzy Szkolnej odbyło się przedwczoraj o godz. 13-jej w sali Teatru Miejskiego zebranie, mające na celu podkreślenie spójni ziemi nowogrodzkiej z całym zachodnim światem cywilizowanym w-zbiorowym protęście przeciw przesładowaniom religij w bolszewickiej Rosji. W wypełnionej po brzegi sali teatrni zebrała się ludność wszystkich wieży w ilości około 1000 osób. Wśród zebranych panowały nastroje podniosłe, odpowiadające uroczystej chwili. Słowa, które padły z mównicy, spotykały się z pełnym uznaniem publiczności wszystkich wyznani, która dawała zgodny wyraz zrozumienia dla orędzia papiieża, Piusa XI, kierując się przytem jednomyślnym współczuciem dla nieszczęśliwych przesładowanych w Rosji, oraz wspólną myślą o błogosławionych skutkach przynależności do Rzeczypospolitej Polskiej, w której zgodnie z tradycjami istnieje wysokie popoznanowanie uczuć religijnych każdego obywatela.

Zgromadzenie wysłuchiło przemówień w powąnnym spokoju i głębokim skupieniu, dając murowców rzeszlemi okłaskami. Zebranie zagalnial prezes P.M.S.Z.,

p. inż. Aleksander Zubelewicz, który stwierdził, że w programie swej pracy P.M.S.Z. ma zadanie wychowywania młodzieży. Sławił, którym kierocy P.M.S.Z. w swej roli wychowawczej, odbiegają daleko od dróg którym idą destrukcyjne metody wychowawcze w Sowdepji, i dlatego P.M.S.Z. nie może pominać milczeniu przejawów barbarzyńskich, sięgających po niedroże prawo ludkości--prawo wolności sumienia. P.M.S.Z. jako krzewicielka oświaty spajajnoocnym węzłem nauke z religią Wszechziemi w młode umysły idee wolności wyznania, jest przeto wyrazić kielka uczuć szczerkich warstw ludności ziemi nowogrodzkiej.

Po wybraniu prezydium, do którego przez akklamację weszli pp. mecenas Ambroszkiewicz jako przewodniczącą, prof. W. Witkowski jako sekretarz oraz przedstawiciele wszystkich wyznani w osobach ks. dr. J. Więckiewicz, ks. dz. B. Bokowakiego, rabcina Mejerowicza, pana Jundziłł-Balińskiego, który podkreślił w plastyczny sposób obraz martyrologij tych setek tysięcy męczenników, którzy przeciwnie stawili się walce z Bogiem,

Obrady hodowców świń

WIEDŃ 24.III. Od kilku dni stajnienia eksportu świń polskich do Austrii. Obrady te potrwają prawdopodobnie jeszcze kilka dni.

ARESZTOWANIA CHŁOPÓW NA UKRAINIE SOWIECKIEJ

KIJÓW 24.III. Przeprowadzona na Ukrainie Sowieckiej kolektywizacja gospodarstw rolnych natrafila na zdecydowany opór ludności wiejskiej. W miasteczkach na pograniczu sowieckim areszty i więzienia „kulakami”.

W Jampolu uwięziono przeszło 600 chłopów, w Stawucie 900, a w Zytomierzu ponad 1000.

UKRAINA W PRZEDNIU REWOLTY WOJSKOWEJ

RYGA, 24.III. Z Charkowa donoszą, że w związku z nieprecyzyjną sytuacją polityczną na Ukrainie, wyższe władze wojskowe dokonały przegrupowań poszczególnych oddziałów armji czerwonej na Ukrainie.

Do Charkowa, Kijowa i Odessy przybyli pułki wyłącznie rosyjskie. W samym Charkowie wzmożono załogę przez dwa pułki jazdy.

Wielkie wstrząsanie w mieście wywołał fakt wysłania z Charkowa w głąb Rosji 4-go pułku piechoty, składającego się z Ukraińców. Pułk ten pełnił warętkę gmachu Opey charkowskiej, w którym odbywa się proces 45 działaczy ukraińskich. Obecnie ochronę gmachu tego powierzone przybyłemu z Moskwy pułkowi rosyjskiemu.

KRONIKA LIDZKA

Wojevodzki konserwator zabytków w Lidzie

W dniu 22 marca przybył do Lidzki Nowogrodzka wojevodzki konserwator zabytków w sprawie przeprowadzenia badania zamku „Gedymina”. Konserwator dr. Lorentz Stanisław wyraził zgodę na pozostawienie strzelnicy w zamku lidzkim do końca września 1930 r.; o ile zaś wcześniej będą rozpoczęte prace przy baszcie, to i strzelnica będzie musiała być rozebrana wcześniej.

Równocześnie ustalono, że fundamenty zamku zostały osłabione od strony posesji Czarniawskiego, który nie bacząc na zwalenie się murów na dom do niego należący, od dłuższego czasu podkopował fundamenty. Wobec powyższego konserwator ustalił, że należy jaknajszybziej zabezpieczyć zamek przed dalszym podkopaniem fundamentów.

W dniu 14 kwietnia będzie rozpoczęte przeprowadzenie badania gródkiska prehistorycznego (zamek królowej Bony) w

Pomór świń na terenie pow. lidzkiego

Z powodu rozpowszechnienia się pomoru świń na terenie powiatu lidzkiego, starosta lidzki p. Bogatkowski wydał rozporządzenie, które:

- 1) zakazuje puszczania świń samopuszanie, ogrodów i pola przez okres całego roku;
- 2) pasenie łąk poza chłewem zamkniętym podwórzam, lub okólnikiem dla trzody chłewnej, dozwolone jest jedynie w okresie od 15 maja do 15 października.

Winni niestosowania się niniejszego rozporządzenia będą karani w drodze administracyjnej i grzywny.

Podczas wyborów do wójta gminy bielskiej został wybrany p. Zygmunt Kaczmarek.

Uroczystości 19 marca w Bielicy

W przeddzień obchodu imienin Marszałka Piłsudskiego wszystkie domy zostały udekorowane zieleni i chorągwiemi. Budynek zaś rządowe i samorządowe przyozdobione portretami Solenizanta. O godz. 19 odczyta straża ogniovej odegrała cap

Nominacja p. dyr. Bańskiego

Dotychczasowy kierownik gimnazjum państwowego im. Adama Mickiewicza w Nowogrodzku p. Bański został dekretem p. Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mianowany dyrektorem tego gimnazjum.

Kursy oświaty pozaszkolnej w seminarjach nauuczelskich

Celem przygotowania do pracy społeczno-oświatowej uczniów (nie) ostatniego kursu seminarjów nauuczelskich Kurator Okręgu Szkolnego Wileńskiego organizuje obecnie we wszystkich seminarjach dwudniowe kursy oświaty „pozaszkolnej”.

Mają one na celu zapoznać przyszłych nauczycieli z istotą oświaty dorosłych, formami pracy społeczno-oświatowej i społeczno-gospodarczej oraz z organizacyjnym ujęciem pracy pozaszkolnej.

Wykłady na kursach objęli instruktory oświaty pozaszkolnej Kurator O. S. W.

Kursy powyższe odbyły się już w Seminarjach Nauuczelskich w Wilnie (14 i 15 marca) i Słoniemle (21 i 22 marca), następnem zaś odbędzie się w Święcianach--28 i 29 marca, Nieświeżu--4 i 5 kwietnia, Trokach--9 i 10 kwietnia oraz w Szczucynie--11 i 12 kwietnia b. b.

„Gwiazdek, który będzie sprawdzono i przyjmowano”

Znana jest bardzo szeroka bajeczka (zjadł się Krylow) o szwartzce, który zbłądził i o kraczu, który szły były. Aktualizując te bajeczki, należałoby to chyba nazwać cześć w rozdział kultu niekompetencji.

Bajeczka ta obiegła już cały świat, a męją ją na ustach wszędy, nie o niej tylko nie wie Nowogrodzka, a przynajmniej p. nacelnik slaty Józef Drozdowski i urzędnik magistracki, który pociągający wszelkiego rodzaju magistrackie i niemagistrackie ogłoszenia. Po proszę sobie wyobrazić, p. nacelnik Józef Drozdowski, jako że jest niewątpliwie dobrym nacelnikiem i chce orientować się i znać dobrze podległy sobie personel, wysił się „ogłoszeniu”, w którym zawiadania członków Straży, że od tej go tej godziny sprawdzi personalia w lokalu Magistratu, gdzie będzie sprawdzano „należących” członków i przyjmowano nowych. Jeżeli ktoś się w Magistracie nie zgłosił, będzie uważany za nie żyjącego należący w ogóle osoby takie zostaną wykreślieni.

W godzinach rejestracji strażaków będzie gwiazdek gwiazdek i innych (przez wielkie S.) Tego jednak sygnału broń Boga nie należy zastanawiać do alarmu ogólnego, lecz do zbawia (poza siebie) z. Straznicy, zaś alarm pożarowy przez telefon kilka minutowy gwiazdek teście Syreny (znovu przez wielkie S.) Co tu wspólnego „gwiazdek przewlekły”, jak go p. Drozdowski nazwa, a co Magistrat akceptuje z tym „nas alarmem”--Bóg raczy wiedzieć.

Tak to bywa jak zawsze sąaje ubrania, a krzywe buty.

Przy zamiębieniu bólach głowy
ASPIRIN
tabletki

Chromolite ma następujące wskazania: w chorobach gorączkowych, w bólach głowy, w bólach stawów, w bólach mięśni, w bólach nerwów, w bólach serca, w bólach naczyń, w bólach mięśni, w bólach nerwów, w bólach serca, w bólach naczyń.

Co slychać nowego?

55 Wtorek
Dziś: Zw. N.M.P.
Jutro: Lud.

Biuletyn strażki meteorologicznej w Nowogrodzku z dnia 24-III 1930 r.

Godz. 6.17. Ciśnienie powietrza 770, kierunek wiatru zachodni, szybkość 3 m na sek. Niebo w 3 zachmurzone. Temperatura powietrza +1,5.

Godzina 12.17. Ciśnienie powietrza 770, kierunek wiatru wschodni, szybkość 3 metr. na sek. Niebo w 8 zachmurzone. Temperatura powietrza +5,4.

Godzina 20.17. Ciśnienie powietrza 768, kierunek wiatru wschodni, szybkość 5 metr. na sek. Niebo w 9 zachmurzone. Temperatura powietrza +2,1.

Pokaz nasienny w Baranowiczach

Dorocznym zwyczajem, przelajemy od b. Wojewódzkiego Towarzystwa Rolniczego w Baranowiczach, zw fikowone Wojewódzkie Towarzystwo Organizacji i Kolek Rolniczych w Nowogrodzku zorganizowało w obecnym sezonie przedwiosennym dwa pokazy nasienne z których jeden dla pow. północnych Województwa naszego odbył się w Lidzie, drugi dla pow. południowych, Stołpeckiego, Nieświeżskiego, Baranowiczkiego i Słoniemskiego odbył się w dniu 2 i 3 marca w Baranowiczach w sali Straży Ogniovej.

Dobrze się stało, że propaganda czystych szlachećnych nasion, uznanych odmian, w tym roku, pomimo tak ciężkich warunków gospodarczych nie tylko zaniedbana nie została, lecz została nawet rozwinięta przez zorganizowanie drugiego pokazu w Lidzie (dotychczas przez szereg lat odbywały się tylko w Baranowiczach). Dobrze się stało dlatego, że na pokazach tych dominujące miejsca zajmowały zboża siewne już przez szereg lat wypróbowane w doświadczeniach na naszym terenie, których nazwy widocznie przez ekspozycje najlepiej widać jest w pamęć, a widok nasion jednolitych, dobrze oczyszczonych pozbawionych jakichkolwiek zanieczyszczeń czy obojętnej domieszki działa zawsze bardziej przekonująco niż wszelkie pogadanki i propaganda słowna. Mojem zdaniem jednak ta propaganda jeszcze jest niedostateczna. Należałoby ekspozycje zebrane na pokazach w Lidzie i Baranowiczach obwozić i wystawiać kolejno na pokaz we wszystkich miasteczkach każdego z powiatów w wojództwa, delegując odpowiednio przygotowanego prelegenta, którzyby korzystając z dnia targowego mogli wygłosić pogadankę, o stosowaniu szlachećnych nasion zboż siewnych, korzyściach z nich płynących, oraz użyciu odpowiedniej odmian na odpowiedniej glebie, oczywiście poządanie by-

Z posiedzenia Wydziału Powiatowego w Lidzie

W dniu 18 marca odbyło się w sali Starostwa Lidzkiego 44 te posiedzenie Wydz. Pow. pod przewodnictwem p. starosty Bogatkowskiego.

Po przyjęciu protokołu z poprzednich posiedzeń, uchwalono dodatkowy budżet na rok 1930/31, poczem dokonano wyboru Komisji do spisania rezerwan-tów przedsiębiorstw i protokołu zniszczenia Inwentarzy.

Po zatwierdzeniu kilku drobniejszych punktów porządku dziennego kierownik Zarządu Drogowego p. Orlecki złożył sprawozdanie z wykonania budżetu drogowego 1929/30 roku, z którego wynika, że wykonano 80 proc. z prelimitowanych robót konserwacyjnych na drogach powiatowych. Pozostała suma pieniędzy użyta na budowę mostu na Niemnie pod Ogródnikami w łącznej wysokości 257.571 zł.

Do uchwalonych przez Komisję 2-ich kategorii dróg gminnych dodano trzecią kategorię dróg polnych, poczem ustalono szerokość dróg I-go rzędu od 8--18 m, II-go rzędu od 6--8 m, i szerokość III-go rzędu polnych 3 m. Osadzenie drzewami dróg I-go rzędu postanowiono uskutecznić w drodze szarwarku oraz przy pomocy dzieć szkolnych przez urządzenie świąt sadzenia drzew, poczem posadzone w powyższy sposób drzewa będą stanowiące własność publiczną. Na drogach II-go rzędu należy sadzić drzewa w drodze szarwarku

Pokaz nasienny w Baranowiczach

przez poszczególnych właścicieli, których grunta przylegają do dróg, przyczem w tym wypadku posiadzone drzewa będą zasadniczo stanowiąły ich własność.

Na budowę nowej drogi Lda--Lipniskiej, konserwację dróg powiatowych oraz na budowę mostu w Ogródnikach wydano dotychczas ogółem 410.000 zł., w czem udział Państwa jako zapomagą wynosi 160.000 zł. Na rok budżetowy 1930/31 wydatki na konserwację dróg ograniczono do niezbędných, Uchwalono przyjęcie w roku bieżącym budowę nowych dróg na odcinkach Lida -- Lipniskiej 6 km., Zabców -- Wawiórki 5 km., Pusławia -- Kozakowszczyzna 3 km. Średni koszt budowy drogi na długości 1 km. o szerokości 8 mtr. w koronie oraz 3,20 m. kory szarbowej przewidyuje się średnio na 7.000 złotych, przyczem kamień dostarczony jest bezpłatnie przez gminy. Pożem wchodzi w grę świadczenia gminne.

Na rok bieżący Wydział Powiatowy prelimitował na cele drogowe ogółem 247.571 złotych. W dalszym ciągu złożył sprawozdanie p. dyr. Sreptunowski z działalności Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu lidzkiego za rok budżetowy 1929/30.

W ostatnim punkcie porządku dziennego Wydział Powiatowy zatwierdził budżety wszystkich gmin z powiatu lidzkiego uchwalone przez Rady Gminne na rok 1930/31, poczem posiedzenie zakończono.

SŁONIM. (kor. ul.). Sąd Okręgowy w Grodnie na sesji wyjazdowej w Słoniemle pod przewodnictwem Vice-Prezesa S. O. M. Hryniewicza i sędziów Wojtanów Panewicza i Osiecmińskiego rozpatrywał sprawę 8 oskarżonych z art. 102 części I, K. K. o należenie do K. P. Z. B. i Z. W. K. i za prowadzenie agitacji wyborczej na listę 13

Oskarżeni vice-prokurator Miłchalowski. Bronili mec. Arnsztejn Mójżesz z Warszawy.

Decyzja Sadu została skazani: Kowalewski Jerzy--5 lat ciężkiego więzienia, Grebski Józef, Żelinski Jan, Bondarenko Tymoteusz i Leśnicki Józef po 4 lata ciężkiej więzienia, Turuk Jan 3 lata domu poprawy oraz Kowalewski Grzegorz i Szuchno Mawłodej po 2 lata domu poprawy.

Rozprawie przysługiwał się poseł Kryńcuk (B. W. R. K.), który oczywiście nie oszczędził, wyrażając wielkie zdziwienie, gdyż w przewodzie sądowym stwierdzono łączność agitacji na listę 39 z zarządzeniami K.K.K.P. Wszystkie wyżej wskazani oskarżeni byli w tej akcji czynnie zaangażowani, pozostając w bezpośrednim kontakcie z komunistyczną centralą.

Skazanie komunistycznych agitatorów w Słoniemle

Koordinowanie pracy kulturalno-sportowej w Rubieżewiczach

Dnia 9 bm. w lokalu szkoły powszechnej w Rubieżewiczach odbyło się organizacyjne posiedzenie organizacji kulturalno-oświatowych i społecznych, w celu stowozienia centralnego związku gminnego. Na porządku dziennym były sprawy: wybór zarządu; komisji i reglamentowej do opracowania statutu, określenie nazwy powstającej placówki i określenie zadania.

Do zarządu powołano: na prezesa ks. profekta Tumilowicz, na vice prezesa sekretarza gminy p. M. Czernobaję, na sekretarza--kierownika 7 kl. publicznosci powoszechnej w Rubieżewiczach p. J. Platę. Do komisji reglamentowej: Zarząd korporate oraz B. Duszczyńska i Włodzimierz Lukaszewska. Nazwę organizacji ustalono: „Centralny Związek organizacji, Kulturalno-oświatowych i społecznych gminy Rubieżewickiej”.

Program: założenie ogólnej biblioteki dla wspólnego, ogólnego korzystania, założenie biblioteki teatralnej, szatni scenicznej, przyborów i dekoracyj scenicznych, a przedewszystkiem koordynowanie pracami zrzeszonych organizacji ich popieranie i opieka nad nimi. Zebranie w celu uchwalenia statutu i podpisania

Zgubione

Skradzioną księżeczkę wojskową z datą 15 VIII 1929 r., wydana przez P. K. U. Lidę, rocznik 1906, na imię Feliks Skłepczak, zam. w Bukatorwie, gm. Wsłowne, pow. Wotołyńskiego--unięwiania się.

Potrzebna

W związku z prowadzoną akcją obrony przeciwozwajowej we wszystkich szkołach, organizują się szkolne kola w tych

Kursa pożarnictwa

W dniu 23 marca t. j. w niedzielę zostanie uruchomiony 8 dnieowy kurs pożarnictwa dla nacelników strażki pożarnej okręgu baranowickiego. Program jest bardzo szczegółowo opracowany i przewidyje nawet obronę przeciwozwajową, co w dobie obecnej powinno być szalenie przedmiotem wszystkich urzędnych kursów.

Koła szkolne L.O.P.P.

W związku z prowadzoną akcją obrony przeciwozwajowej we wszystkich szkołach, organizują się szkolne kola w tych

O chodnik do Szkoły Handlowej

Szkola Handlowa P.M.S. znajduje się na końcu ulicy Senatorskiej t. j. na krzyżu miast, nie mówiąc już o tem, że ulica Senatorska dość ważna w ruchu pieszym i kolowym, gdyż oprócz Szkoły Handlowej znajduje się na tej ulicy Biuro P. rednietwa Pracy, Szpital Miejski, jest w znacznej swej przestrzeni niewybrukowana, ale nie posiada na teje przestrzeni chodników.

Abym dobrnąć do szkoły albo szpitala, trzeba brać w bloku po kostki, albo robić kurs drogi znacznie dłuższy.

Najwsięższa, aby te plagi ulicy Senatorskiej zaleźć wczesną wiosną, by w jesieni można było korzystać z ulicy, skoncakowa istnieje i jest ruchliwa.

zgodna zdaniem ka do obsługi Polska Cukiernia w Nowogrodzku.

Potrzebna

W związku z prowadzoną akcją obrony przeciwozwajowej we wszystkich szkołach, organizują się szkolne kola w tych

Potrzebna

zgodna zdaniem ka do obsługi Polska Cukiernia w Nowogrodzku.

MIĘSKIE KINO KULTURALNO-OŚWIATOWE

DZIŚ I DNI NASTĘPNYCH

„KWIAT WSCHODU“

W roli głównej: Klauđja Wietrix i Jaquee Catalaine.

Heroiczne walki w pustyni—Walka wschodu i zachodu—Dramat dwóch serc—Przepyszna wystawa orientalna.

Początek seansów w dni powszednie o godz. 7 i 9 w sobotę i niedzielę 5, 7 i 9 e.

Ceny miejsc: Łoże 2 zł., miejsce 1,50 zł., II miejsce 1 zł., III miejsce 75 gr.

Wkrótce „Wolga Wołga“

Następny program „Ulica potęplonych dusz“

Kino „POGON“ w Nowogrodzku

Dziś i dni następnych

Katastrofa olbrzymia morską

„TITANIC“ (Miasto marzeń)

W rolach głównych: George O'Brien i Virginia Valli.

Scena katastrofy kolosa morską pozostawia niezatarte wrażenie u widzów.

Początek seansów w dni świąteczne o godz. 5, 7 i 9 wiecz. W dni powszednie o godz. 7 i 9.

Następny program „Ani ól ulicy“

Kino „APOLLO“ w Baranowcach

Dziś i dni następnych

Wielki film wschodni produkcji 30 r.

„Władca Sahary“

w rol. głów. Włodzimierz Gajdarow sceny o niebawym napieciu, bogata wystawa wschodnia.

Pocz. 6 wiecz. niedzielę i dni świąteczne od godz. 3 p.p.

Przygrywa orkiestra zwiększona.

Wkrótce „Przed wyrokiem“ w rol. gl. Olga Czechowa.

Dzień 19 marca w Stołpcach

Inicjatywa zorganizowania obchodu imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego w powiecie stołpcckim—powstała w łonie Powiatowej Federacji Polskich Związków Obrónców Ojczyzny i b. wojskowych. Powołany został specjalny Komitet złożony z przedstawicieli społeczeństwa wszystkich warstw, wyznań i narodowości.

Powstały lokalne komitety w siedzibach Urzędów gminnych, oraz samorządnie zorganizowane przez społeczeństwo w szeregu miejscowości w powiecie, z inicjatywą szkół, kolejk rolniczych, młodzieży wiejskiej.

W przeddzień obchodu w Stołpcach ukazała się odezwa Magistratu m. Stołpców do miejscowej ludności o udekorowanie i iluminowanie domów w dzień obchodu.

Capstrzyk garnizonu KOP w Stołpcach—odbył się w dniu 18 marca nader uroczyste. Ulice, gmachy publiczne, wszystkie domy prywatne były udekorowane i zświetlone iluminowanymi. Wszędzie uroczysty i świąteczny nastrój.

W dniu 19 marca uroczystość rozpoczęła się od wyluchania uroczystych nabożeństw w świątyniach wszystkich wyznań. Tłumy społeczeństwa, organizacji i związków ze stano-darami— oraz oddziały KOP-u zapelnily świątynie. Duchowni w cerkwi i synagodze wygłosili piękne okolicznościowe przemówienia, podkreślając wielkomyślny zasługi czcigodnego solenizanta — Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Przed kościołem wynagradzając brak odpowiedniego przemówienia w kościele D-ca garnizonu KOP, mjr. dpl. p. Michalski przemówił krótko, po żołniersku do oddziałów KOP-u, charakteryzując wielką postać

zycją społeczną.

Dnia 18 marca wieczorem — ulice miasteczka i domy zostały zświetlone iluminowanymi. O godzinie 20-ej odbył się przy dźwiękach orkiestry Och. Str. pożarnej uroczysty capstrzyk, prowadzony przez Komendanta posterunku p. P. o. prof. Marszałka. O godzinie 9-ej rano dn. 19 marca odbyło się uroczyste nabożeństwo w miejscowej synagodze, na którym jeden z obywateli żydowskich wygłosił przemówienie okolicznościowe. O godzinie 10-ej odbyło się uroczyste nabożeństwo w cerkwi odprawione przez proboszcza z Cichanowej Slobody (z powodu choroby miejscowego proboszcza). — Po nabożeństwie społeczeństwo zebrało się na rynku przed domem Ludowym, gdzie pierwszy wygłosił przemówienie p. Świercz. O godzinie 12-ej uformował się pochód przy dźwiękach orkiestry stary pożarnej, poprzedzony defiladą straż pożarnej, przyjął przez Komitet Obchodu. Pochód zajął miejsce przed siedzibą posterunku p. P. gdzie wygłosił przemówienie Przes. Komitetu Obchodu p. B. Sidorowicz, po którym pochód został rozwiązany.

O godzinie 13-ej odbył się w lokalu Domu Ludowego piękny pokaz szkolny.

O godzinie 17-ej odbyła się uroczysta akademja w Domu Ludowym. Odczyt o Marszałku Piłsudskim wygłosił nauczyciel p. Hauszko, poczem działa szkolna pod kierownictwem nauczycielki p. Proniawskiej odegrała dwie sztuczki sceniczne p. t. „Świt“ i „Magdaleny Królowie“, a następnie deklamacja i recytacje wierszy okolicznościowych. Wreszcie nastąpił popis chóru pod batutą p. Bernacka, kier. 7-0 kl. szkoły powszechnej z Jeremicz, dalej, do godziny 21-ej kier. Urzędu Pocztowego p. Skwaro — prowadził audyję Radjowe w sali Zgromadzenia, dla b. licznie przybyłej publiczności.

Dochód z imprez ku czci Marszałka Piłsudskiego urządzonych w dniu 19. III r. b. Komitet przeznaczył na fundusz dyspozycyjny dla Marszałka Piłsudskiego.

Udział społeczeństwa w obchodzie był olbrzymi.

Na akademje złożyli się: odczyt o Marszałku Piłsudskim p. P. Pretschow; przedstawienie amatorskiego zespołu „Ogniska“ p. t. „Szaleńcy“—popisy chóru szkoły 7 kl. prw. szesn. i deklam. maje uczniów gimnazjum, oraz przepiękny żywy obraz „Polska“.

Dość obszerna sala ogniska—nie mieściła przybyłej na akademje publiczności.

odczyty i tu kwitnie życie towarzyskie. Szereg pomyslowych atrakcyj rozrywkowych jak radio, gry towarzyskie, czasopisma — oraz biblioteczka — uprawniają pobyt w świetlicy. O-proc tego T-wo organizuje biblioteki wędrownie dla swych członków na terenie powiatu.

W świetlicy też ma swą siedzibę Polowy Klub Sportowy „Niemce“, który intensywnie czyni przygotowania do zbliżającego się sezonu sportów letnich.

Suma sumarum — jak na stosunkowo niedawne powstanie organizacji — dotychczasowy dorobek jest imponujący, w przeciwstawieniu do niektórych starych tego rodzaju organizacji społecznych w Stołpcach.

Zarządowi w osobach: Prezeski — p. komendantowej Henrykowej, wiceprezeski p. Gibczyńskiej, sekpr. p. Michnowskiej oraz skarbn. p. Żerowej — należy się za tak owocną pracę i wysiłki — duże uznanie. T-wo nie tylko z przetrwa — lecz z istoty stało się prawdziwą „Rodziną“. Władca efekt i owoce wysiłków — nie tylko członkinie, lecz i miejscowi funkcjonariusze Policji Państwowej pracują chętnie z zapalem dla dobra organizacji, która — ich jednoczy w jedną wielką Rodzinę.

KRONIKA STOŁPECKA

Posiedzenie Wydziału Powiatowego

Dnia 27 bm. odbędzie się posiedzenie Wydziału Powiatowego, na którym rozpatrzony zostanie budżet m. Stołpców na okres obrachunkowy 1930—31 r., oraz szereg spraw bieżących z zakresu gospodarki samorządowej i nadzoru nad samorządem gminnym.

Osadnicy na Komitet Floty Narodowej

Podczas wzięcia aktów nadawczych w bm. osadnicy wojskowi csady Kacznowszczyzny złożyli na rzecz Komitetu Floty Narodowej kwotę 27 zł.

Z Rodziny Policjnej w Stołpcach

Niezbyt dawno podaliśmy informacje o uruchomieniu przez T-wo Rodziny Policjnej w Stołpcach kursu kroju i szycia oraz robót ręcznych dla członkin zrzeszonych w tej organizacji. Jest to tylko fragment działalności Rodziny Policjnej.

Należy bowiem zaznaczyć, że organizacja ta otworzyła z dn. 1 b. m. własną świetlicę, kołem b. znacznych wyśkoków finansowych i pracy. W świetlicy też, urządzonej i umebowanej choć skromnie, lecz gustownie i rzetelnie — ogniskuje się życie organizacji. Tu się odbywają kursy, to-

KRONIKA STOLNICKA

Z Towarzystwa Krajoznawczego

W ubiegły piątek odbyło się zebranie Stólnickiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, na którym załatwiono szereg spraw bieżących-organizacyjnych. Między innymi przyjęta została zgłoszona rezolucja ze stanowiska członka Z. rządu p. Zcfji Maciejczanki, na miejsce której weszła p. Anna M. katrewiczówna; omawiano sprawę udziału oddziału w zjeździe delegatów, który jak wiadomo odbędzie się w Warszawie (Karowa 31); uchwalono, by stólnicki oddział reprezentował p. Wiktor Klimkiewicz, członek Zarządu i sekretarz tuł. oddziału. Zywa dyskusja toczyła się nad statutem T-wa i w konkluzji powzięto uchwałę wniesienia na Zjeździe Delegatów przez swego przedstawiciela wniosku o nadanie oddziałowi osobowości prawnej, by w ten sposób ułatwić Oddziałom administrowanie majątkiem, unikać ewentualnego wetta centrali, której ingerencja nie zawsze jest w tych sprawach wskazana.

Obchód imienin Marszałka Piłsudskiego w Turku

Tegoroczny obchód imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego w Turku wypadł niezwykle imponująco. Zawładnął się Komitet obchodu w składzie: p. o. przewodniczącego p. B. Sidorowicza, 4r. Mellinisa, Skwariki, Proniewskiego, Hauszki, R. Filita, Słownickiego, Konucha, Świerczka, Solaty, oraz przedstawicieli Straży pożarnej i miejscowych stowarzyszeń i organi-

KRONIKA STONICKA

Wycieczka do Białowieży

Dziś wróciła z Białowieży po kilkudniowym pobycie wycieczka 23 uczni Państwowej Szkoły Rolniczej w Żywocicach, która zwiedziła tam gospodarstwa leśne.

Dzień 19 marca w Dereczynie

Za przykładem lat ubiegłych dzień 19 marca był i w tym roku w Dereczynie obchodzony jaknajuroczystej. Na uroczystości złożył się pochód przedstawicieli samorządu (radnych, przedsławicieli różnych organizacji) znajdujących się na terenie gminy, nauczycielstwa, działu szkolnej i P. W. i W. F. Pochód po wysłuchaniu nabożeństwa zatrzymał się przed gmachem Urzędu gminnego, gdzie wygłosił do zebranych przemówienie miejscowy sekretarz gminy p. Paweł Opaiako.

Po przemówieniu odbyła się w sali domu ludowego akademja dla dalszego udziału w obchodzie imienin Marszałka, pochlono, że w latach ubiegłych zawsze i we wszystkich uroczystościach brała jaknajczynniejszy udział.

Wycieczka do Francji

Podobnie jak w Nowogrodzku tak i w Stonimie T-wo Krajoznawcze przyjmuje zapisy na wycieczkę do Francji. Termin zapisu — 1.IV.

Informacji udziela codziennie w godzinach urzędowych w Starostwie (pokój Nr. 2) sekretarz Oddziału p. Wiktor Klimkiewicz.

Wycieczka do Białowieży RADJO-PROGRAM

Dziś wróciła z Białowieży po kilkudniowym pobycie wycieczka 23 uczni Państwowej Szkoły Rolniczej w Żywocicach, która zwiedziła tam gospodarstwa leśne.

Dziś wróciła z Białowieży po kilkudniowym pobycie wycieczka 23 uczni Państwowej Szkoły Rolniczej w Żywocicach, która zwiedziła tam gospodarstwa leśne.

Dzień 19 marca w Dereczynie

Za przykładem lat ubiegłych dzień 19 marca był i w tym roku w Dereczynie obchodzony jaknajuroczystej. Na uroczystości złożył się pochód przedstawicieli samorządu (radnych, przedsławicieli różnych organizacji) znajdujących się na terenie gminy, nauczycielstwa, działu szkolnej i P. W. i W. F. Pochód po wysłuchaniu nabożeństwa zatrzymał się przed gmachem Urzędu gminnego, gdzie wygłosił do zebranych przemówienie miejscowy sekretarz gminy p. Paweł Opaiako.

Po przemówieniu odbyła się w sali domu ludowego akademja dla dalszego udziału w obchodzie imienin Marszałka, pochlono, że w latach ubiegłych zawsze i we wszystkich uroczystościach brała jaknajczynniejszy udział.

Wycieczka do Francji

Podobnie jak w Nowogrodzku tak i w Stonimie T-wo Krajoznawcze przyjmuje zapisy na wycieczkę do Francji. Termin zapisu — 1.IV.

Informacji udziela codziennie w godzinach urzędowych w Starostwie (pokój Nr. 2) sekretarz Oddziału p. Wiktor Klimkiewicz.

Ekonomia

do folw. Kolicyce poszukuje ponownie od zaraz. Oferty z odpisami świadectw proszę kierować do maj. Wereszków p. Nowogrodzku dla St. Kowalskiego.

Pokój do wynajęcia

Kościelna 38.